Р Е Ц Е Н З И Я

от чл.-кор. дн Георги Цветков Георгиев, Институт за гората – БАН по материалите, предоставени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ в Софийски университет „Св. Кл. Охридски” по професионално направление 4.3 Биологически науки (Зоология на безгръбначните животни - ентомология)

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник бр. ДВ, бр. 29 от 24.03.2026 г. и в интернет страницата на Софийския университет „Св. Кл. Охридски”, за нуждите на Катедра „Зоология и антропология“ към Биологическия факултет, като единствен кандидат участва доц. д-р Албена Георгиева Гьонова.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Албена Гьонова е родена на 06.12.1973 г. в гр. Кюстендил. През 1996 г. завършва специалност „Биология“ в Биологически факултет (БФ) на Софийски университет (СУ) „Св. Климент Охридски”. През 1999 г. се дипломира с отличие като „Магистър“ по специалност „Биология“, специализация „Зоология на безгръбначните животни – Ентомология“. Избрана е за асистент в катедра „Зоология и антропология“ и започва обучение като редовен докторант. През 2003 г. получава образователната и научна степен „Доктор” за защита на дисертационен труд на тема „Фаунистични и екологични изследвания на мирмекофилни твърдокрили (Insecta, Coleoptera) от някои райони на Югозападна България“. От 2004 до 2010 г. е старши асистент, а от 2010 до 2014 г. – главен асистент в Катедра „Зоология и антропология“ на СУ „Св. Кл. Охридски”. През 2014 г. е хабилитирана за доцент в същата катедра, където работи и в настоящия момент. Понастоящем се занимава с преподавателска дейност по зоология на безгръбначните животни и ентомология – аудиторна и извънаудиторна, ръководство на бакалавърски и магистърски дипломни работи, научни изследвания и изяви в областта на ентомологията (мирмекология, биоразнообразие, застрашени видове, картиране и мониторинг на избрани групи насекоми).

През 2011 г. провежда специализация за изследване на мравки от родове *Camponotus* и *Strongylognathus* от Балканския полуостров в Природонаучен музей в Будапеща (Унгария) и Природонаучен музей във Виена (Австрия). Изучава мравки в Природонаучен музей на университета на Ираклион (Крит, Гърция) (2023 г.) и в Природонаучен музей в Атина (Гърция) (2025 г.).

Доц. д-р Албена Гьонова е член на редакционните колегии на две международни научни списания – Biodiversity Journal (от 2013 г.) и Journal of the Entomological Research Society (от 2016 г.) и член на Национална комисия по Биология и здравно образование (от 2016 г.).

2. Съответствие на документите на кандидата с изискванията на нормативната уредба

Процедурата по разкриването на конкурса и документите на доц. д-р Албена Гьонова изцяло отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски”.

Кандидатката се явява в конкурса със следните показатели:

Група показатели	Съдържание на показателя	Точки на кандидата
А	Показател 1: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“	**50**
Б	Показател 2: Дисертационен труд за присъждане на НС „Доктор на науките“	-

В	Показател 4: Хабилитационен труд - научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), в т.ч.:	**152**
	• Публикации в издания Q1 – 1 бр.	25
	• Публикации в издания Q2 – 5 бр.	100
	• Публикации в издания Q3 – 1 бр.	15
	• Публикации в издания Q4 – 1 бр.	12
Г	Показател 7: Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), извън хабилитационния труд, в т.ч.	**330**
	• Публикации в издания Q1 – 9 бр.	225
	• Публикации в издания Q2 – 4 бр.	80
	• Публикации в издания Q3 – 1 бр.	15
	• Публикации в издания с SJR – 1 бр.	10
Д	Показател 11: Цитирания в научни издания, монографии, колективни томове и патенти, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus) – 152 бр.	**304** 304
Е	Група показатели Е	**370**
	Показател 13: Ръководство на успешно защитил докторант – 1 бр.	50
	Показател 14: Участие в национален научен или образователен проект – 15 бр.	150
	Показател 15: Участие в международен научен или образователен проект – 2 бр.	40
	Показател 16: Ръководство на национален научен или образователен проект – 2 бр.	40
	Показател 17: Ръководство на българския екип в международен научен или образователен проект – 1 бр.	50
	Показател 18: Привлечени средства по проекти, ръководени от кандидата – 173 250 лв. (1 точка за всеки 5000 лв.)	34
	Показател 20: Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа – 4 бр.	6
	ОБЩО (А + Б + В + Г + Д + Е)	**1206**

Наукометричните показатели на доц. д-р Албена Гьонова (1206 т.) надхвърлят два пъти изискуемия минимум за заемане на академичната длъжност „Профеесор“ в СУ „Св. Кл. Охридски” (600 т.).

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Преподавателската дейност на доц. д-р Албена Гьонова протича в Катедра „Зоология и антропология“ на СУ „Св. Кл. Охридски”.

Кандидатът води лекции, упражнения и учебни практики по следните учебни дисциплини:

- Зоология на безгръбначните животни (лекции – 30 часа) – задължителен курс за бакалавърска степен по специалности „Биология и химия“, „География и биология“, „Биология и английски“ (Биологически факултет);
- Зоология (лекции – 30 часа) – задължителен курс за бакалавърска степен по специалности „УПНОСО“ (Физически факултет);
- Структура и биоразнообразие при животните (лекции – 30 часа) – задължителен курс за бакалавърска степен по специалност „Екохимия“ (Факултет по химия и фармация);
- Сравнителна морофология, анатомия и систематика на насекомите (лекции) – задължителен курс в Магистърска програма „Ентомология“ (Биологически факултет);
- Еволюция и филогения на насекомите (лекции) – задължителен курс в Магистърска програма „Ентомология“ (Биологически факултет);
- Поведение на насекомите (лекции) – избираем курс в Магистърска програма „Ентомология“ (Биологически факултет);

- Зоология на безгръбначните животни (упражнения) – за различни бакалавърски програми (Биологически факултет, Факултет по химия и фармация, Физически факултет);
- Обща ентомология (упражнения) – избираем курс за специалности „Биология“ и „Екология и опазване на околната среда“ (Биологически факултет);
- Голям практикум по Ентомология (Hymenoptera) (упражнения) – задължителен курс в Магистърска програма „Ентомология“ (Биологически факултет);
- Преддипломен практикум (упражнения) – задължителен курс в магистърска програма „Ентомология“ (Биологически факултет);
- Зоология на безгръбначните животни (учебна практики) – за бакалавърска степен по специалност „Биология“ (Биологически факултет);
- Ентомология (учебна практика) – в магистърска програма „Ентомология“ (Биологически факултет).

Учебно-преподавателската дейност на доц. д-р А. Гьонова е много интензивна. За периода 2020-2025 г. общата ѝ годишна натовареност е 399,6-762,4 часа (средно 554,0 часа), от които 304,3-349,0 часа (средно 329,1 часа) са аудиторна заетост.

Доц. д-р А. Гьонова е научен ръководител на трима докторанти, един от които (д-р Моника Праматарова) успешно защитава дисертационен труд през 2025 г. Научен ръководител е и на 13 успешно защитили дипломанти.

4. Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важните научни и научно-приложни приноси

Научноизследователската дейност на доц. д-р Албена Гьонова изцяло е в областта на ентомологията. Тя е фокусирана главно върху насекоми от семейство Formicidae (Insecta: Hymenoptera), свързаните с тях насекоми, паякообразни и ракообразни и в по-слаба степен с други групи насекоми и паразитни гъби.

Тематиката, с която са свързани главните методологични, научни и научно-приложни приноси, може да бъде групирана в пет основни направления:

- Таксономични и морфологични изследвания;
- Фаунистични изследвания;
- Филогенетични и молекулярни изследвания;
- Биологични, екологични и етологични изследвания;
- Интегриране на таксономични, молекулярни и фаунистични данни в международни референтни бази данни.

Методологични приноси. Приложен е интегративен подход при изучаване на представители от семейство Formicidae чрез комбиниране на: молекулярни данни, биогеографски и палеоклиматични анализи за разкриване на еволюцията на *Crematogaster sordidula* (В4: № 1); сравнителна морфология и молекулярни данни (COI) при описанието на *Messor odrysarum* (Г7: № 9); сравнителна морфология, молекулярни данни (COI) и биогеографски анализи при групата *Aphaenogaster subterranea* (В4: № 3), 650 вида европейски мравки (Г7: № 12), три вида от род *Messor* от Малтийския архипелаг (Г7: № 13) и видовете от род *Messor* в България и някои съседни райони (Г7: № 14). Приложен е комбиниран подход за използване на данни от гражданска наука (георефериранни фотографски наблюдения), музейни и колекционни материали, литературни сведения и собствени теренни наблюдения за анализ на редки екологични взаимоотношения при насекоми (Г7: № 11, 16, 19). Разработен е оригинален пиезоелектричен контактен микрофон за биотремологични изследвания с редица предимства (ниска цена, лесна приложимост в полеви условия, висока чувствителност) в сравнение с други познати методи, който е използван успешно за записи при различни насекоми, включително мравки и мирмекофили (Г7: № 13, 15). Интегрирани са таксономични, молекулярни и фаунистични данни в международни референтни бази данни (BOLD Systems,

GenBank, ZooBank, GBIF-съвместими хранилища), с което е осигурена стандартизация и международна достъпност до резултатите от изследванията (В4: № 1, 3, 5; Г7: № 9, 12, 14).

ТАКСОНОМИЧНИ ПРИНОСИ. Описан е нов вид мравка, *Messor odrysarum* от България, принадлежащ към групата от видове *Messor structor* (Г7: № 9).

Направена е ревизия на една от най-сложните групи от видове в род *Aphaenogaster – A. subterranea* на основата комбиниран анализ на морфологични и молекулярни данни, при което са преописани три слабо познати вида, синонимизиран е *Aphaenogaster lesbica* с *A. subterranea*, а *A. kurdica* е изключен от групата (В4: № 3).

Изяснен е таксономичният състав на комплекса от видове *Messor semirufus* от Гърция, потвърден е таксономичният статут на *Messor atanassovii* в колекцията на НПНМ – София и е направено детайлно преописание на кастата на работничките и цариците на вида (Г7: № 17).

Преописана е слабо познатата царица на *Messor oertzeni* и е направено морфологично сравнение с най-близкия вид – *Messor odrysarum* (Г7: № 9).

Ревизиран е статутът на *Strongylognathus bulgaricus*, който е възстановен като валиден вид (В4: № 6).

Разработени са диагностични ключове за идентификация на всички видове (8) от групата *Aphaenogaster subterranea* от Източното Средиземноморие (В4: № 3), всички видове (6) от род *Strongylognathus* в България (В4: № 6), всички видове (7) от групата *Messor instabilis* в Гърция (Г7: № 17) и всички видове (9) от род *Messor* в България (Г7: № 9).

Извършен е морфометричен анализ на гнездови проби и екземпляри от *Ponera coarctata* var. *lucida* (тъмна форма), попадащи в клъстера заедно с *Ponera testacea* (светла форма), въз основа на което е преразгледана предходната синонимизация на *P. coarctata* var. *lucida* с *P. coarctata*, предложена нова синонимизация и е анализирано географското разпространение на двете цветови форми, което показа широко припокриване в азиатската част на Турция (Г7: № 21).

ФАУНИСТИЧНИ ПРИНОСИ. Установени са два нови вида мравки (Hymenoptera: Formicidae) за Европа – *Myrmoxenus algerianus* (В4: № 2) и *Strongylognathus afer* (В4: № 6).

За първи път в България са съобщени 20 вида мравки: *Messor hellenius, M. mcarthuri, Crematogaster ionia, Monomorium monomorium, Temnothorax aeolius, T.* cf. *exilis* (forma *darii*), *T. finzii, T. rogeri, Tetramorium* cf. *punicum, Plagiolepis xene*, Lasius reginae (В4: № 5), *Strongylognathus karawajewi, S. huberi dalmaticus, S. afer, S. italicus* (В4: № 6), *Strumigenys argiola, S. tenuipilis* (В4: № 7), *Aphaenogaster festae, A. radchenkoi, A. subterraneoides* (В4: № 8).

Нови фаунистични находки на мравки са установени и съобщени за първи път в Албания (8 вида) (В4: № 2; Г7: № 12) и Малта (2 вида) (В4: № 2; Г7: № 13) и нови находища в България (23) (В4: № 2, 5; Г7: № 17), Албания (2) (В4: № 2; В4: № 3), Гърция (2) (В4: № 2), Малта (2) (Г7: № 13) и Турция (1) (В4: № 2).

Изготвен е списък на 32 вида от сем. Dryinidae (Hymenoptera: Chrysidoidea) в България, с информация за седем нови вида за страната: *Echthrodelphax italicus, Gonatopus bicolor, G. lycius, G. nearcticus, G. pedestris, G. solidus, Neodryinus typhlocybae* (В4: № 23).

Urocerus augur (Hymenoptera: Siricidae) е съобщен за първи път в България (Г7: № 16).

Установени са пет вида мирмекофилни представители от разред Zygentoma (Insecta), от които три се явяват нови за фауната на България – *Proatelurina pseudolepisma, Neoasterolepisma* cf. *crassipes, N. wasmanni* (В4: № 10).

Ектопаразитна гъба *Rickia lenoirii* (Laboulbeniales) е открита върху видове от род *Messor* и е съобщена като нов вид в три държави (Албания, България и континентална Гърция) и с множество находища на Балканите (Г7: № 20).

Съобщени са нови находища в България при *Cholovocera balcanica* (Coleoptera: Endomychidae) (Г7: № 9), *Urocerus gigas* (Hymenoptera: Siricidae) (Г7: № 16), *Bombus bohemicus, B. vestalis, B. barbutellus, B. rupestris, B. campestris* (Hymenoptera: Apidae) (Г7: № 22), *Anteon*

gaullei, Deinodryinus biroi, Dryinus sanderi, Gonatopus clavipes, G. formicarius, G. horvathi, G. lunatus, G. spectrum ((Hymenoptera: Dryinidae) (В4: № 23).

ФИЛОГЕНЕТИЧНИ И МОЛЕКУЛЯРНИ ПРИНОСИ. Направен е анализ и реконструкция на биогеографската и еволюционна история на средиземноморския вид *Crematogaster sordidula* (Hymenoptera: Formicidae) въз основа на генетични данни (ултраконсервативни елементи, UCEs) и митохондриални хаплотипове от 123 индивида в 23 гнездови проби от Сицилия, Албания, България и Турция, от значение за изясняване на основните филогенетични линии, регионална диверсификация и пътища на разпространение (В4: № 1).

Извършено е изследване на 6530 георeферирани COI-баркодове от 650 вида европейски мравки и са генерирани пространствени модели на вътревидовото генетично разнообразие за 384 вида, в качеството на основа за бъдещи филогеографски анализи на семейството (Г7: № 12).

Изследвани са особеностите на генетичното разнообразие при мравките от род *Messor* чрез анализ на 85 COI-баркод последователности от популации в България, Гърция, Турция, Албания и Северна Македония и са откроени 35 обособени хаплотипа, които са обединени в отделни групи според географския регион и отразяват популационната диференциация на отделните видове в различните части на ареала (Г7: № 14).

Извършен е анализ на разнообразието и разпространението на видове от групата *Aphaenogaster subterranea* въз основа на молекулярни данни, който показа, че всички осем морфологично разграничени вида представляват добре подкрепени монофилетични линии в COI-филогенетичното дърво (В4: № 3).

Проведен е филогенетичен анализ на видовете от род *Messor* на базата на COI последователости, който показва ясно обособени еволюционни линии в отделни групи (*M. instabilis* и *M. structor*), близко родствени връзки (*M. creticus* и *M. atanassovii*), слабо проучени или нови еволюционни линии (*M. wasmanni*) и предполагаемо наличие на криптични таксони (Г7: № 14).

БИОЛОГИЧНИ, ЕКОЛОГИЧНИ И ЕТОЛОГИЧНИ ПРИНОСИ. За първи път е проведено сравнително изследване на акустичните сигнали при мравки на *Messor ibericus* от различни географски популации (Малта, Гозо, Сицилия, Крит и България) (Г7: № 13). Анализирана е ролята на виброакустичните сигнали при мравките от род *Messor* като част от системата за поддържане на социалната структура, комуникацията и интеграцията на мирмекофилния бръмбар *Paussus turcicus* (Carabidae) с мравките от *Pheidole pallidula* (Г7: № 13, 15). За първи път са представени осцилограми, спектрограми и дигитални аудиозаписи на виброакустичните сигнали на седем вида мравки (*Ponera coarctata, Myrmica ravasinii, Manica rubida, Messor wasmanni, M. capitatus, M. bouvieri, M. ibericus*) с ясни различия на акустичните характеристики при отделните видове мирмекофилния вид *P. turcicus* (Г7: № 13, 15).

Представени са нови данни в България за видовете от род *Strongylognathus* (Hymenoptera: Formicidae) – облигатни социални паразити от категорията „робовладелци“, при което са установени нови паразитно-гостоприемни връзки: *S. karawajewi – Tetramoriumм hungaricum* и *T. chefketi*; *S. huberi dalmaticus – T. hungaricum*; *S. italicus – Tetramorium chefketi*; *S. afer – T. hungaricum* (В4: № 2, 6).

При мравки са установени нови гостоприемници на паразитните гъби *Rickia lenoirii* (*Messor hellenius* и *M. mcarthuri*) и *Myrmicinosporidium durum* (*Messor structor*) (Г7: № 20) .

За първи път е направен анализ на взаимоотношенията между мравки и листни бълхи (Psylloidea) въз основа на литературни данни, теренни наблюдения и анализ на наблюдения от iNaturalist, при което са установени връзки с мравки при не по-малко 35 вида листни бълхи от 23 рода в 35 държави (Г7: № 11).

Разгледани са трофобионтните отношения на фулгороморфните цикади (Hemiptera, Fulgoromorpha) с други животни, основно мравки и други ципокрили, хлебарки, пеперуди, охлюви и гекони (Г7: № 19).

Документирано е разнообразие от 30 мирмекофилни и 14 потенциално мирмекофилни вида насекоми, паякообразни и ракообразни, живеещи в гнездата на мравките от род *Messor* на Малтийските острови, в което е подчертано, че мравуняците функционират като важни микрохабитати и „резервоари“ на биоразнообразие, предоставящи стабилна среда, хранителни ресурси и защита (Г7: № 18).

Приноси в публикуването на таксономични, молекулярни и фаунистични данни в международни референтни бази данни. Генерираните са 43 нови COI последователности в групата *Aphaenogaster subterranea* (Hymenoptera: Formicidae), които са депозирани в GenBank (В4: № 3), 81 нови COI последователности в род *Messor* от България, депозирани в база данни DSBGMESSOR на BOLD (Г7: № 14), 4058 нови COI последователности на европейските мравки, депозирани в база данни DSANTEU на BOLD (Г7: № 12).

Първичните данни от секвенирането на *Crematogaster sordidula* (Hymenoptera: Formicidae) са депозирани в архива „Sequencing Read Archive (SRA)“ на NCBI в проекта BioProject PRJNA1321187 (В4: № 1).

Особена ценност в публикациите на доц. д-р Албена Гьонова са висококачествените макрофотографии на детайли от морфологията на видове или особености от взаимоотношенията с други видове, които се явяват полезен инструмент, подпомагащ идентификацията и сравнителния анализ на насекомите (В4: № 2, 3, 5, 6, 7, 8; Г7: № 9, 10, 13, 16, 17, 20, 21, 22, 23). Изображенията на стридулационните полета от сканираща електронна микроскопия при видовете от род *Messor* от Малта допринасят за по-добро разбиране на морфологичните структури, свързани с произвеждането на виброакустични сигнали (Г7: № 13).

Справката за приносите в научните трудове на доц. д-р Албена Гьонова е изготвена максимално коректно.

5. Характеристика на публикациите на кандидата

Доц. д-р Албена Гьонова представя списък с 61 научни публикации, разпределени в следните категории:

- Глави от книги – 4 бр.;
- Статии в научни списания от базите данни на WoS с IF и Scopus с SJR индекс – 36 бр.;
- Статии в международни реферирани списания без IF и SJR индекс – 21 бр.

В конкурса за професор доц. д-р А. Гьонова представя 27 научни труда – 8 публикации под формата на хабилитационен труд (Група В, Показател 4), 15 публикации извън хабилитационния труд (Група Г, Показател 7) и четири публикувани университетски учебни пособия или пособия, което се използват в училищната мрежа (Група Е, Показател 20).

Научната продукция на доц. д-р Албена Гьонова напълно отговаря на количествените изисквания на ЗРАСРБ и СУ „Св. Кл. Охридски”. В качествено отношение тя е много солидна и носи ярък индивидуален отпечатък. Преобладаващата част от научните трудове са публикувани в престижни научни списания с IF и SJR индекс: A Journal of Entomology (2 бр.), Acta Zoologica Bulgarica (2 бр.), Annales Zoologici (1 бр.), Arthropod-Plant Interactions (1 бр.), Biodiversity Data Journal (6 бр.), Bulgarian Journal of Agricultural Science (1 бр.), Diversity (3 бр.), Fragmenta entomologica (1 бр.), Insects (1 бр.), Insectes Sociaux (1 бр.), Journal of Hymenoptera Research (1 бр.), Journal of Insect Science (1 бр.), Molecular Ecology Resources (1 бр.), Myrmecological News (2 бр.), North-Western Journal of Zoology (4 бр.), Peckiana (1 бр.), Silva Balcanica (1 бр.), Sociobiology (1 бр.), ZooKeys (5 бр.), Zoologica Scripta (1 бр.).

Главите от книги са част от тематични сборници, посветени на биоразнообразието на България: Biodiversity of Western Rhodopes (Bulgaria and Greece) (2 бр.), Ecology of the City of Sofia. Species and Communities in an Urban Environment (1 бр.), Fauna of Sarnena Sredna Gora Mts (1 бр.).

Останалите публикации са отпечатани в международни списания, в т.ч. от базата данни на WoS без IF: Acta Entomologica Slovenica (1 бр.), Acta Zoologica Bulgarica (до получаване на IF) (3 бр.), Annals of the Upper Silesian Museum in Bytom Entomology (1 бр.), Annuaire de l'Université de Sofia "St. Kliment Ohridski" Faculte de Biologie (1 бр.), Atti e Memorie dell'Ente Fauna Siciliana (1 бр.), Entomologist's Monthly Magazine (1 бр.), Historia naturalis bulgarica (до получаване на SJR) (2 бр.), Journal of Anatolian Natural Sciences (1 бр.), Kirklareli University Journal of Engineering and Science (1 бр.), Latridiidae – Mitteilungsblatt für Systematik und Taxonomie der Latridiidae (1 бр.), ZooNotes (6 бр.).

Представените в конкурса публикации са написани само на английски език. В 31 публикации доц. д-р А. Гьонова е първи и кореспондиращ автор (50,8%), в три е кореспондиращ автор, когато не е първи автор (4,9%), в 21 – втори автор (34,4%) и само в 9 – трети и следващ автор (14,8%).

Наукометричните показатели на публикационната дейност на доц. д-р А. Гьонова в „Група В" (152 т.) и „Група Г" (330 т.) надхвърлят изискуемия минимум за заемане на академичната длъжност „Професор".

6. Цитирания на научните трудове на кандидата

В конкурса за професор доц. д-р Албена Гьонова е представила списък на 309 цитирания на нейни публикации, от които 179 са направени в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (WoS и Scopus).

Цитиранията са направени в едни от най-престижните списания в областта на ентомологичната и биологична наука: A Journal of Entomology (1 бр.), Acta Biologica Sibirica (1 бр.), Acta Parasitologica (3 бр.), Acta Zoologica Bulgarica (4 бр.), Annales de la Société entomologique de France (1 бр.), Annales Zoologici (2 бр.), Annual Review of Entomology (1 бр.), Applied Soil Ecology (1 бр.), Arthropod Systematics & Phylogeny (1 бр.), Austral Ecology (1 бр.), Basic and Applied Ecology (1 бр.), Belgian Journal of Entomology (1 бр.), Biodiversity Data Journal (2 бр.), Biogeographia – The Journal of Integrative Biogeography (1 бр.), Biologia (2 бр.), Biological Journal of the Linnean Society (1 бр.), Biological Invasions (1 бр.), Biological Reviews (10 бр.), Biosystems Diversity (1 бр.), British Journal of Entomology and Natural History (1 бр.), Caucasian Entomological Bulletin (2 бр.), Ecology and Evolution (2 бр.), Ectatomma tuberculatum in Mexico (1 бр.), eLife (1 бр.), Entomological Science (2 бр.), Environmental Entomology (1 бр.), Environmental Monitoring and Assessment (1 бр.), European Journal of Entomology (2 бр.), European Journal of Taxonomy (1 бр.), European Journal of Soil Biology (3 бр.), EvoDevo (1 бр.), Floras and Faunas of European Cities (1 бр.), Genome Biology and Evolution (1), Historia naturalis bulgarica (2 бр.), Indian Journal of Entomology (1 бр.), IMA Fungus (1 бр.), International Journal of Tropical Insect Science (1 бр.), International Journal of Speleology (1 бр.), Insect Biodiversity: Science and Society (1 бр.), Insect Conservation and Diversity (2 бр.), Insect Systematics and Diversity (1 бр.), Insectes Sociaux (13 бр.), Insects (2 бр.), Journal of Biogeography (4 бр.), Journal of Hymenoptera Research (7 бр.), Journal of Insect Physiology (1 бр.), Journal of Invertebrate Pathology (3 бр.), Journal of Natural History (1 бр.), Journal of the Entomological Research Society (4 бр.), Journal of the Kansas Entomological Society (3 бр.), Journal of Zoological Systematics and Evolutionary Research (1 бр.), Oikos (1 бр.), Monographs of the Upper Silesian Museum (1 бр.), Myrmecological News (4 бр.), Noth-western Journal of Zoology (6 бр.), Plant Biosystems (1 бр.), Plants (1 бр.), Polish Journal of Entomology (1 бр.), Proceedings of the Entomological Society of Washington (1 бр.), Progress in Biological Control (1 бр.), Psyche: A Journal of Entomology (1 бр.), Russian Entomological Journal (1 бр.), Scientific Reports (3 бр.), Sociobiology (8 бр.), Soil Organisms (1 бр.), Systematic Entomology (3 бр.), The Coleopterists Bulletin (1 бр.), The European Zoological Journal (3 бр.), Tropical Ecology (1 бр.), Zoological Journal of the Linnean Society (1 бр.), Zoology and Ecology (1 бр.), Zoologischer Anzeiger - A Journal of Comparative Zoology (4 бр.), ZooKeys (6 бр.), Zootaxa (12 бр.), Zoosystema (3 бр.).

Значителна част от цитиранията в монографични издания са отпечатани в реномирани издателста (Bril, Cambridge Scholars Publishing, Cambridge University Press, Pensoft Publishers, KMK Scientific Press, Springer и др.).

Цитиранията на трудовете на доц. д-р Албена Гьонова в най-престижните научни списания са убедително доказателство за значимостта на научната проблематика и качеството на резултатите от научно-изследователската ѝ работа.

7. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Доц. д-р Албена Гьонова има внушително участие на международни и национални научни форуми. През периода 2003-2026 г. тя представя самостоятелно или в съавторство 1 пленарен доклад, 11 доклада и 27 постера, където допълнително популяризира най-значимите резултати от научно-изследователската си дейност.

През периода 2001-2024 г. е ръководител на един международен и три национални научни проекта. Отделно от това тя участва в 3 международни, 22 национални научни и 3 образователни проекта.

Ръководените от доц. д-р А. Гьонова проекти са финансирани от Фонд „Научни изследвания“ към МОН (1 бр.), Фонд „Научни изследвания“ към СУ „Св. Кл. Охридски” (2 бр.) и НИД на СУ „Св. Кл. Охридски” (1 бр.).

Финансирането на международните проекти е от Европейския съюз (1 бр.), Трансгранична програма България – Турция, Университет на Малта и Институт по биоразнообразие в Онтарио, Канада. Участието в национални проекти включва Фонд „Научни изследвания“ (5 бр.), Министерство на околната среда и водите (3 бр.), Министерство на образованието (3 бр.), Изпълнителна агенция по околна среда (3 бр.), Национален парк „Централен Балкан“ (1 бр.) и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” (1 бр.).

Доц. д-р А. Гьонова е удостоена с три отличия: най-добри постери (8th European Hemiptera Congress, Полша, 2018 г.; Младежка научна конференция “Климентови дни”, България, 2016 г.); отличие за най-добър проект към Фонд „Научни изследвания“ за 2023 г.

Богатият експертен опит доц. д-р А. Гьонова е доказателство за нейните професионални качества и способност за екипна работа при реализация на научни и научно-приложни проекти в областта на ентомологията и биологичното разнообразие на страната.

8. Критични бележки

Нямам критични бележки към публикациите на доц. д-р Албена Гьонова, които са напълно издържани в научно отношение. Като пропуск може да се посочи липсата на по-ясна диференциация на изследователското направление и конкретните приноси на осемте публикации по хабилитационния труд (Група В), което по никакъв начин не омаловажава тяхната научна стойност.

9. Лични впечатления

Познавам доц. д-р Албена Гьонова като изключително компетентен учен и преподавател, която се ползва с доверие и уважение в университетските и академични среди. Със своите компетенции, позитивна нагласа и умения за екипна работа е ценен партньор за съвместни научни разработки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Кандидатката за заемане на академичната длъжност „Професор“ доц. д-р Албена Георгиева Гьонова се явява на конкурса с много качествена научна продукция, която значително надвишава изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Приносите ѝ обогатяват и разширяват световната и българска ентомологична наука с нови факти за таксономията, морфологията, фаунистиката и екологията на мравки (Hymenoptera:

Formicidae), свързаните с тях насекоми, паякообразни, ракообразни и гъби и я утвърждават като един от най-компетентните учени у нас и в Европа. Показател за високото качество на нейните научни изследвания са значителният брой цитирания в най-реномираните научни списания.

Научните приноси, педагогическият опит и високият професионализъм на кандидата ми дават основание с пълна убеденост да препоръчам на Научното жури да избере доц. д-р Албена Георгиева Гьонова за професор по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Зоология на безгръбначните животни – Ентомология“.

03.07.2026 г.
София

Рецензент:
чл.-кор. дн Г. Георгиев